

דגלים אדומים לזיהוי ניצול מלכ"רים להלבנת הון.

רשם התאגידים פרסם חוזר ובו רשימה של פעילויות (דגלים אדומים – בלשונו) המהוות סימנים מחשידים לשימוש במלכ"ר כמכשיר להלבנת הון. יצוין כי דגל אדום שיש לו הסבר הגיוני אינו מחשיד. החוזר אינו מפרט מה דעת הרשם כאשר יש כמה דגלים ובצידם הסבר הגיוני אך עולה ממנו כי בכזה מקרה ישנה בעיה. לדעתנו גם אז אין בעיה, בפרט כאשר הרבה "דגלים אדומים" נוסחו כך שהינם מעשים שבכל יום וצבעם אף אינו וורדרד, כפי שיפורט בהמשך.

להלן רשימה של הדגלים האדומים, בעיבוד שלנו ובצירוף הערותינו:

1. מוטב (ז.א. מקבל כספים מהמלכ"ר) שאין לו פעילות צדקה מוכחת או שאינו מטרה הגיונית לתמיכת העמותה.
2. יש לגלות ערנות במקרים בהם למוטב לא היה בעבר קשר עם מלכ"ר כלשהו. כמובן שכמעט בלתי אפשרי לעמותה או לגופים אחרים שאינם מדינתיים לבדוק זאת.
3. יש לגלות עירנות לאפשרות של שימוש בזהויות מזויפות במסמכים המוגשים ע"י מוטב או תורם.
4. יש לגלות עירנות כאשר אין בידי המוטב או התורם לאמת את מסמכיו ע"י מקורות אחרים או ממליצים. אנו מהרהרים מיהו המלכ"ר המקבל תרומה אשר יעז לבקש מהתורם המלצות לתורם וכדומה.
5. מומלץ כי מלכ"ר יציג יעדי צדקה מוגדרים ויהיה שקוף באשר לשימוש בכספים. בדר"כ נהלי ניהול תקין של הרשם כוללים זאת.
6. יש לגלות עירנות למגמות הסתרה כדלהלן:
 - 6.1 שימוש במתווכים כמו עו"ד או גופים ציבוריים כדי לתרום או לקבל כספים. יוער כי קשה להאמין שהרשם מתכוון לכל קבלת תרומה מתאגיד או תרומה לתאגיד (פעולות נפוצות ביותר ולגיטימיות).
 - 6.2 שימוש בנאמנויות. גם כאן קשה להאמין שכל פעילות שהיא נאמנות מחשידה.
 - 6.3 המחאות שמקורן בנותני שירותי מטבע המופקדות בחשבון המלכ"ר. יצוין כי רבים המקרים בהם מתקבלות המחאות המופקדות אצל change בצורה מתועדת וידוע למלכ"ר מקור הכסף (והקבלה, ככל ונדרש, מוצאת למקור האמיתי ושמו מפורט בספרי העמותה) וקשה להאמין שלכך מכווין הרשם.
 - 6.4 פיצול תרומה לסכום הנמוך מעט מרצפת הדווח.
 - 6.5 תורם המצהיר כי מקור כספי התרומה הוא מקור מסויים ובפועל זו הצהרה שקרית.
 - 6.6 שימוש בבלדר שניתן לנצלו (כגון קשישים) לצרכי העברת מזומנים לחו"ל.
 - 6.7 העברת מזומנים לאזורים שהינם בסיכון גבוה למימון טרור.
7. כאשר מלכ"ר מעביר כסף למלכ"ר אחר מומלץ כי ייערך הסכם הכולל אמצעי בטחון באשר לשימוש בכסף. למשל הוראות באשר לשימוש בכסף ואמצעי פקוח אפקטיביים. לדעתנו כאשר מועבר כסף למוסדות מוכרים הוראה זו מוגזמת, ככל והיא מחמירה יותר מהוראות ניהול תקין הרגילות.
8. הסכם כאמור רצוי ויגביל את אפשרות המקבל להשאיר את הכספים אצלו. ויהיה תקף בכל מקום גיאוגרפי רלוונטי.

9. העברות כספים תיעשינה במערכת פיננסית מוכרת ומפוקחת ובהתאם לחקיקה וסטנדרטים בינ"ל. לטעמנו כל העברה שהינה תואמת להוראות ניהול תקין (לדוגמה העברות מתועדות באמצעות change) עונות לתנאי זה. וראה גם סעיף 6.3 לעיל.
10. כאשר מלכ"ר תורם לפעילות מוגדרת או בפרוייקט הכסף יועבר במנות לפי הצורך. במידה ואין פרוייקט מוגדר לא יועבר סכום גדול אחד. מדובר בהוראה תמוהה מיסודה. החורגת גם מהוראות ניהול תקין. ומה יעשה תורם המעוניין לתרום, במסגרת מלכ"ר שלו, סכום גדול שהעמותה המוטבת תתפרנס מהריבית שלו?
11. מוטב לבצע בירור מעמיק במקרים בהם מתעורר חשד באשר לתורם או למוטב:
 - 11.1. המטרה אינה כלולה במטרות המלכ"ר, התורמים אינם קשורים לפעילות או למטרות המלכ"ר (האם ואיך בכלל ניתן לבדוק זאת בתורם פרטי?) והמוטבים אינם קשורים למטרות או לפעילות (אם מתקיימות הוראות ניהול תקין בדרכי"כ אין בעיה באשר למוטבים). כנ"ל גם כאשר הסכום אינו תורם את מטרות המלכ"ר או את פעילותו (המקרים שבהם יתקיים תנאי זה, לפחות באשר למטרות, טעונים דמיון מפותח)
 - 11.2. חוסר התאמה בין הסכומים במסמכים לבין הסכומים בפועל.
 - 11.3. חוסר התאמה בין התורם והסכומים שנתרמו. למשל תרומות מנזקקים – האם יש כוונה לבקש מכל תורם את דווחי המס שלו? תמהנו - או תורם שהצליחו לשכנע לתרום יותר מכפי שהיה רגיל – גם דגל אדום שאינו אדום.
 - 11.4. חוסר התאמה בין מקור הכספים שעליו הצהיר לבין המקור בפועל. הדבר ייתכן כאשר תורם מציין כי יתרום מחברה א' שבבעלותו ובפועל תרום מחברה אחרת שלו או תאגיד מלכ"רי שלו וכיו"ב. האם יש צורך לחייב את התורם להסביר בכתב מהם שיקוליו העסקיים לתרום מגוף ב ולא מגוף א? לא ממש הגיוני.
 - 11.5. העברות וזיכויי כספים אנונמיים רבים.
 - 11.6. כאשר חשבון הבנק של המלכ"ר משמש לפעילות של גוף זר.
 - 11.7. דרכי תרומה שאינן סטנדרטיות הזרות לכמה תורמים שאין ביניהם לכאורה קשר.
12. מומלץ לגלות עירנות גבוהה כאשר יש פעילות הנחזית לפעילות של גופים בסיכון גבוה.
 - 12.1. פעילות מול גורמי טרור וגורמים חשודים ע"פ פרסומים רשמיים או תקשורתיים.
 - 12.2. תרומות גבוהות מאזורי סיכון מישות אחת (וגופים המסונפים איליה).
 - 12.3. תרומות בעיקר מטריטוריות off-shore המוכרות כמועדות לשימוש להלבנת הון או טרור.
 - 12.4. קבלת כספים באמצעי תשלום אינטרנטיים ללא הסבר.
 - 12.5. תרומות מרובות מחו"ל (כן, ממש כך כותב החוזר. לקרוא ולא להאמין), בפרט (ולא רק!!) ממדינה המזוהה עם פעילות טרור.
 - 12.6. תרומות רבות וחריגות המתקבלות מאותו תורם.
13. מומלץ לדרש ממוטב ראיות על שימוש בכספים שניתנו לו.

ליעוץ נוסף ניתן לפנות אלינו ואנו נשמח לסייע בכל נושא

רודניק וורצל ושות'

רואי חשבון

